

Uvod - Informacija o kretanju dospjelih neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata i potrošača temelji se na podacima iz sustava ovrhe na novčanim sredstvima, koju Financijska agencija provodi temeljem zakonskih ovlasti. Od 2002. do 31.12.2010. godine, Fina je prikupljala podatke isključivo za poslovne subjekte temeljem Upute o prikupljanju i objedinjavanju podataka o nepodmirenim obvezama poslovnih subjekata, na način da su banke navedene podatke, izvještajnog i statističkog karaktera, dostavljale Fini, koja ih je objedinjavala i izrađivala informacije. Od 1. siječnja 2011. godine počela je primjena novog sustava provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koji je uređen Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20) i Pravilnikom o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima (NN 71/18, 46/22), a od 1. listopada 2012. godine stupio je na snagu Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15, 114/22), kojim je bio propisan postupak predstečajne nagodbe nad pravnom osobom i nad dužnikom pojedincem (trgovac pojedinac i obrtnik).¹

Temeljem navedenih propisa stvoreni su preduvjeti za bržu naplatu i smanjenje troškova postupka ovrhe na novčanim sredstvima, jer je postupak ovrhe na novčanim sredstvima tehnološki unaprijeđen. Uveden je jedinstven postupak, metodologija i redosljed u izvršenju osnova za plaćanje te jedinstveni obračun zateznih kamata i jedinstven sustav izvještavanja temeljen na izvornoj dokumentaciji. Sve navedeno sustav čini transparentnim, efikasnim, ažurnim i donosi ujednačenost u primjeni propisa. Provođenje ovrha na svim kunskim i deviznim računima ovršenika, u svim bankama, prema OIB-u ovršenika i bez njegove suglasnosti, čini sustav djelotvornim, što pokazuju i podaci prezentirani u informaciji.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

NEIZVRŠENE OSNOVE ZA PLAĆANJE – STANJE 30. STUDENOGA 2022. GODINE

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „poslovni subjekt“ podrazumijeva se pravna osoba, fizička osoba koja obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i fizička osoba koja se bavi slobodnim zanimanjem, a pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje 30. studenoga 2022. godine u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje evidentirano je 14.640 poslovnih subjekata, što je za 399 poslovnih subjekata ili 2,7% manje u odnosu na listopad 2022. g. i 920 poslovnih subjekata ili 5,9% manje u odnosu na studeni 2021. godine (tablica 1).

Tablica 1. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POSLOVNIH SUBJEKATA**

Stanje	Poslovni subjekti	Broj	Glavnica	Kamata	Ukupno
30.11.2022.	Pravne osobe	6.557	2.532.776.656	602.411.722	3.135.188.378
30.11.2022.	Fizičke osobe/registirana djelat.	8.083	1.288.399.138	415.286.173	1.703.685.310
30.11.2022.	Poslovni subjekti – ukupno	14.640	3.821.175.794	1.017.697.894	4.838.873.688

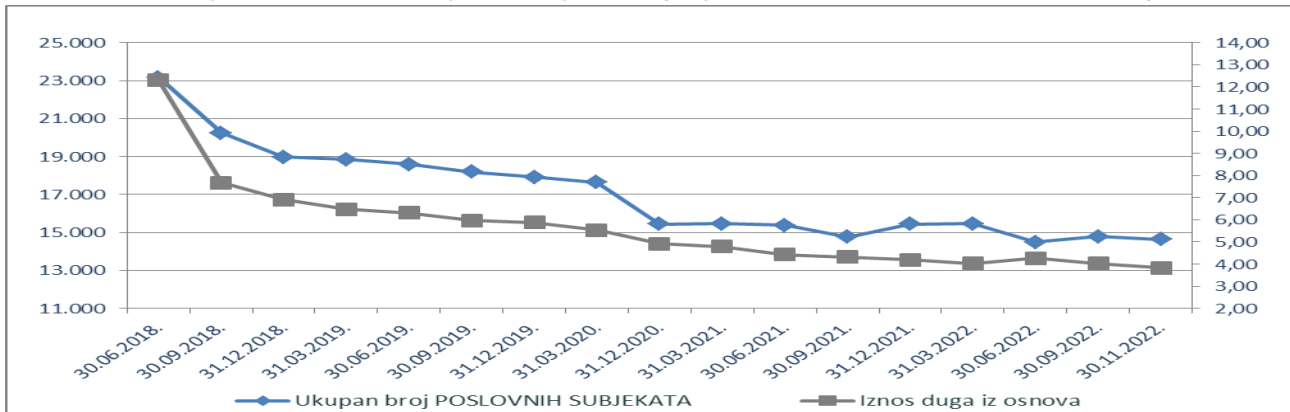
Izvor: Financijska agencija – obrađeni podaci iz Očevidnika o redosljedu osnova za plaćanje

Ukupan iznos neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata, evidentiran u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 3,8 milijardi kuna (glavnica), što je za 17,1 milijun kuna (0,4%) manje u odnosu na listopad 2022. godine, a 377 milijuna kuna (9%) manje u odnosu na studeni 2021. g. Kamate su iznosile 1 milijardu kuna (tablica 1).

Od 14.640 poslovnih subjekata koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, 6.557 je pravnih osoba (44,8%), na koje se odnosi 2,5 milijardi kuna ili 66,3% iznosa ukupnih neizvršenih osnova. Preostalih 8.083 su fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, a njihov dug iznosi 1,3 milijarde kuna.

U odnosu na stanje u listopadu 2022. godine, broj pravnih osoba koje nisu podmirile dospjele osnove za plaćanje manji je za 5%, a iznos neizvršenih osnova za 1,1%. Ukupan broj fizičkih osoba manji je za 0,7%, a iznos njihovih neizvršenih osnova veći za 0,8%.

¹ Postupci predstečajne nagodbe pokrenuti na temelju Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Grafikon 1. Broj poslovnih subjekata koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021. i 2022. godine

Izvor: Fina

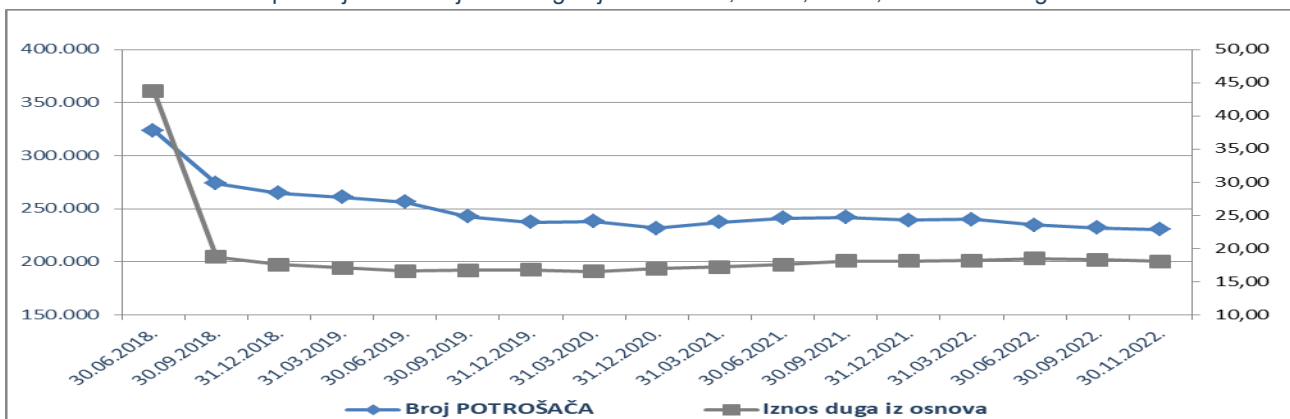
Zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 30. studenoga 2022. g., u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje evidentirano je 230.687 potrošača, što je za 0,9% manje nego u prethodnom mjesecu, a 4,4% manje nego prije godinu dana. Dug potrošača iz osnova evidentiranih u Očevidniku o redoslijedu osnova za plaćanje, iznosio je 18,1 milijardu kuna (glavnica), što je za 1% manje u odnosu na listopad 2022., a 0,3% manje u odnosu na studeni 2021. godine. Kamate su iznosile 6,6 milijardi kuna (tablica 2.).

Tablica 2. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POTROŠAČA**

Stanje	Broj potrošača	Glavnica	Kamata	Ukupno
30.11.2021.	241.282	18.156.760.235	6.767.232.048	24.923.992.282
31.12.2021.	239.278	18.134.315.362	6.768.555.135	24.902.870.497
31.10.2022.	232.840	18.294.246.322	6.646.928.280	24.941.174.602
30.11.2022.	230.687	18.110.893.964	6.556.966.145	24.667.860.109

Izvor: Financijska agencija – obrađeni podaci iz Očevidnika o redoslijedu osnova za plaćanje

Najveći dio duga, u iznosu od 5,3 milijarde kuna (bez kamata), odnosio se na dug potrošača prema bankama kao vjerovnicima, a prema svim financijskim institucijama, dug je iznosio 6,1-nu milijardu kuna.

Grafikon 2. Broj potrošača koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021. i 2022. godine

Izvor: Fina

Info.BIZ servis pruža uvid u informacije o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju svih poslovnih subjekata te o poslovnoj okolini u kojoj oni djeluju. Najveća je i najažurnija baza poslovnih informacija za više od **830.000 poslovnih subjekata iz više od 30 izvora**. Omogućuje jednostavnije, brže i sigurnije donošenje poslovnih odluka, sustavno praćenje klijenata, olakšava izradu poslovnih analiza te praćenje trendova i prepoznavanje potencijala na tržištu.

Ako ste zainteresirani i želite ugovoriti uslugu ili kupiti veći broj paketa: prodaja@fina.hr

Ako trebate korisničku podršku: 0800 0080, info@fina.hr

